

แนวทางการพัฒนางานจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
Guidelines for Development the preparation of annual budget
of in Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Received: 1/02/2564

Revised: 28/05/2564

Accepted: 30/05/2564

นรากร งามชสาร¹

Narakorn Ngakochasarn¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 62 คน โดยใช้แบบสอบถาม SEVQUAL เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ (Online) แบบ E-mail วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดิน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.83) โดยที่ด้านการจัดทำคำขอของบูรณาการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.87) สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ในการปฏิบัติงานจัดทำงบประมาณแผ่นดิน พบว่า ภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.49$, S.D.=0.95) และมีด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง เพียงด้านเดียว ($\bar{X}=3.32$, S.D.=0.99) ดังนั้น แนวทางการแก้ไขคือ 1) การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน 2) การทบทวนแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือน 3) การจัดอบรมให้มีความรู้และความเข้าใจที่ตรงกัน 4) การจัดทำคุณลักษณะรายการ และเรียงลำดับตามความสำคัญ และ 5) ดำเนินการตามแผนตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพเบิกจ่ายงบประมาณของมหาวิทยาลัยทั้งภาพรวมและรายไตรมาส

คำสำคัญ: การพัฒนางาน, งานจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดิน, ปัญหาและอุปสรรค, แนวทาง

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study problems and obstacles on state budget request operation of Nakhon Ratchasima Rajabhat University, and 2) to study operational guidelines for the preparation of the state budget request. The samples were 62

¹นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

¹Policy and Plan Analyst, Policy and Planning Division, Office of the President, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

* E-mail : katang_ar@hotmail.com

personnel who have duties and responsibilities on preparing the state budget request by purposive sampling. The data were collected by using the SEVQUAL questionnaire via online and e-mail and analyzed by using descriptive statistics: mean and standard deviation.

The research findings were found that; the overall problems and obstacles in preparing the state budget request is high levels ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.83); in terms integration budget requirements were at high levels ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.87) ranking No. 1. For the opinions on duties of performing budget request overall, they were at high levels ($\bar{X}=3.49$, S.D.=0.95), whereas planning was at a moderate level ($\bar{X}=3.32$, S.D.=0.99). Therefore, the solutions should be as follows: 1) Making operation manual, 2) reviewing the monthly budget expenditure plan, 3) providing training for mutual knowledge and understanding, 4) making item attributes and prioritizing, and 5) implementing according to plan and measure to increase the efficiency of the university's budget disbursement as a whole and quarterly.

Keywords: Job Development, Preparation of state budget request, Problems and Obstacles, Guidelines

บทนำ

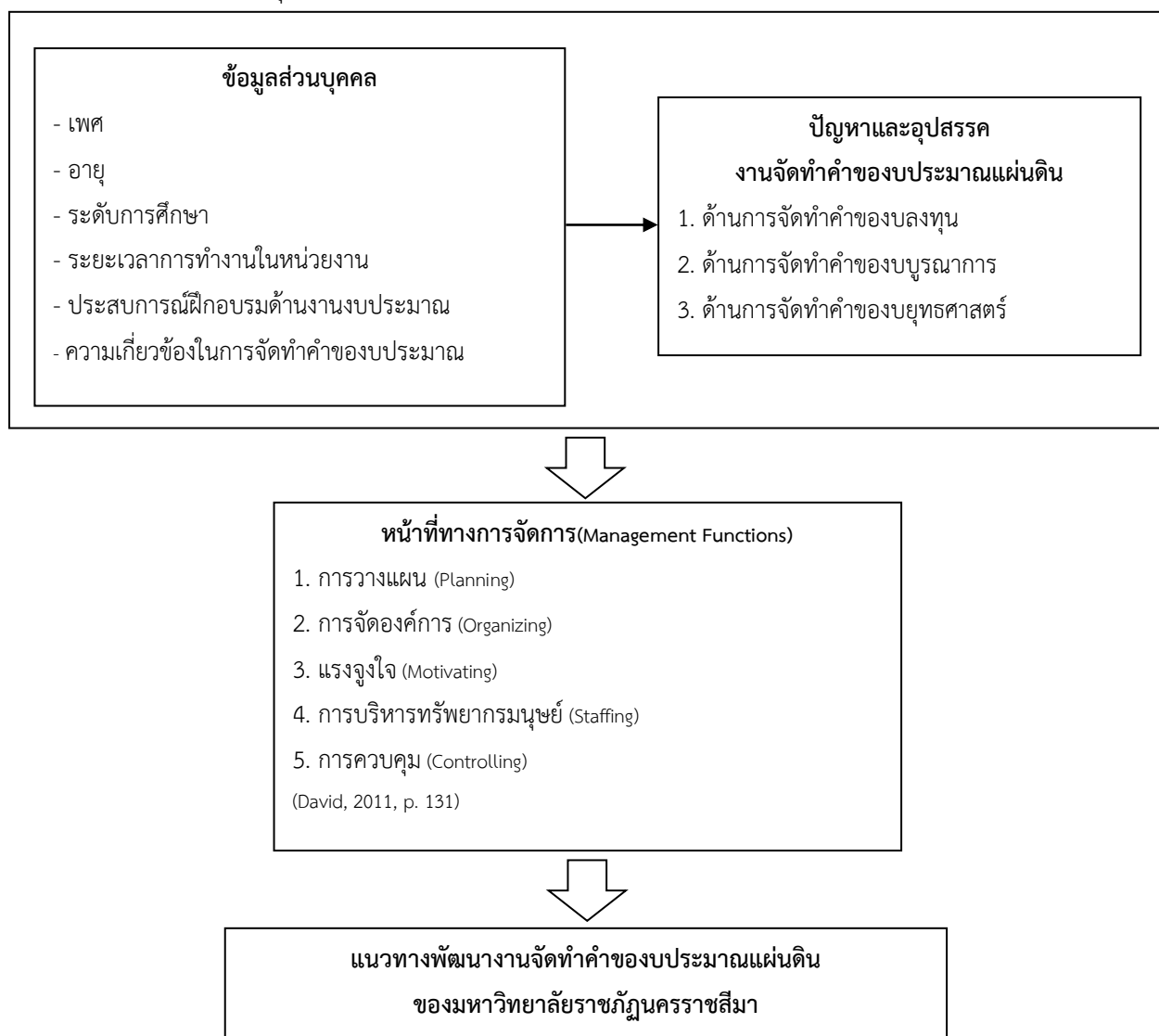
แผนเกี่ยวกับการใช้จ่ายของรัฐบาลและจัดหารายรับให้เพียงพอกับการใช้จ่ายในรอบระยะเวลาหนึ่ง โดยรอบปกติมีระยะเวลา 1 ปี ดังนั้น จึงเรียกว่า งบประมาณแผ่นดินประจำปี ซึ่งจะเริ่มต้นในวันที่ 1 ตุลาคมของทุกปีไปจนถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป ซึ่งงบประมาณแผ่นดินเป็นเครื่องมือสำคัญทางการเงินที่รัฐบาลจะสามารถใช้เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการบริหารราชการแผ่นดิน และยังเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคลังของประเทศ (นันทนิตย์ นวลมณี, 2560, น. 1) กระบวนการวางแผนเกี่ยวกับตัวเลขทางการเงินอย่างมีระเบียบในระยะหนึ่ง ต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้องค์กรได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การจัดทำงบประมาณสำหรับส่วนราชการ มีแนวคิดในการจัดทำมาแล้วหลายรูปแบบ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการจัดทำงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ในอดีตมีการใช้ระบบงบประมาณที่มีลักษณะการรวมอำนาจไม่สามารถสนองตอบการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสภาพแวดล้อม จึงเป็นแรงผลักดันให้มีการปรับปรุงระบบงบประมาณ เพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและเอื้อต่อการแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างให้มีกลยุทธ์ในการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม (วินัย แก้วน้อย, 2560, ออนไลน์)

ระบบงบประมาณของไทยเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting : SPBB) เริ่มใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 โดยมีหลักการคือ การจัดสรร

งบประมาณให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในการนำส่งผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ของชาติในแต่ละปี ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจะมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงในทิศทางเดียวกัน เริ่มตั้งแต่ผลสำเร็จของเป้าหมายและยุทธศาสตร์ชาติ ผลสำเร็จของเป้าหมายการให้บริการและยุทธศาสตร์กระทรวง ผลสำเร็จของเป้าหมายการให้บริการและผลผลิตของหน่วยงาน (สำนักงบประมาณ, 2548, น. 15-20) ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณตามประเด็นยุทธศาสตร์ มุ่งเน้นให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ และได้ผลลัพธ์ตามแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย จะต้องดำเนินการวางนโยบายการบริหารงบประมาณ โดยจัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ การรายงาน รวมถึงการติดตามผล เพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งการจัดทำคำขอการบริหารงบประมาณและทรัพยากร จากข้อมูลงบประมาณรายจ่ายประจำปี พบว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลง โดยงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2562 ได้รับงบประมาณ จำนวน 658,939,800 บาท และ ปี 2563 ได้รับงบประมาณ จำนวน 506,692,000 บาท ลดลงร้อยละ 21.39 ทั้งนี้ ผลกระทบจากการที่ได้รับงบประมาณลดลงมีผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายและแผน ที่หน่วยงานได้วางไว้ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน และการพัฒนางานตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาทั้งทางตรงและทางอ้อม (ราชกิจจานุเบกษา, 2563)

ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินประจำปีจึงมีความสนใจจะศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการปฏิบัติงานการจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดิน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยจะศึกษาการจัดทำคำขอของงบประมาณ จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย จัดทำคำขอของบลงทุน จัดทำคำขอของบูรณาการ จัดทำคำขอของยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาเพื่อให้ทราบถึงระดับปัญหาและอุปสรรค ของแต่ละด้านโดยสะท้อนจากมุมมองผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคำขอของงบประมาณ ทั้งนี้จะได้นำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และนำไปใช้ในการพัฒนางานด้านการจัดทำคำขอของงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดิน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และศึกษาแนวคิดหน้าทีการจัดการ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) แรงจูงใจ 4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และ 5) การควบคุม (David, 2011, p. 131) นำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำคำของบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดทำคำของบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ บุคลากรที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องด้านงบประมาณภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง กำหนดให้เป็นผู้ปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน ภายในหน่วยงานตามโครงสร้างส่วนราชการภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 จำนวน 31 หน่วยงาน ๆ ละ 2 คน รวม 62 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้โปรแกรม Google form ซึ่งเป็น Freeware ประเภท Office Suite จาก Google ที่ทำงานในลักษณะเป็น Web Application ไม่จำเป็นต้องติดตั้งลงในเครื่อง สามารถแชร์เอกสารโดยให้ผู้อื่น ๆ ทำงานร่วมกันได้ โดยผ่าน Web Browser เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถาม Online แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน จำนวน 3 ด้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 19 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการจัดทำค่าของบลงทุน 8 ข้อ ด้านการจัดทำค่าของบูรณาการ 6 ข้อ และด้านการจัดทำค่าของยุทธศาสตร์ 5 ข้อ ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ทางการจัดการในงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 5 ด้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 18 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน ข้อ 2) ด้านการจัดองค์การ 3 ข้อ 3) ด้านแรงจูงใจ 3 ข้อ 4) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3 ข้อ และ 5) ด้านการควบคุม 4 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักการ Likert Scale (Likert, 1932: 55) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาในงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดองค์การ 3) ด้าน

วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564)

แรงจูงใจ 4) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และ 5) ด้านการควบคุม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการวิจัยทางสถิติ และด้านการจัดการ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยตามวิธีของลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชานีประศาสน์ (2547, น. 145-146) ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีค่า IOC เท่ากับ 0.95 นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานงบประมาณของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา จำนวน 30 ชุด นำคะแนนที่ได้มาทำการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability of Test) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค โดยค่า α ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ถือว่ามีความเชื่อมั่นใช้ได้ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชานีประศาสน์, 2547, น. 149) พบว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลแบบ Online ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการโทรศัพท์ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทราบและข้อความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งนำส่ง URL: <https://goo.gl/E5HiEr> และ QrCode ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทาง E-mail และ Line และดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ได้กลับมาจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาและอุปสรรค และความคิดเห็น ด้วยการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน จากโปรแกรมสำเร็จรูป (Excel) ของ ปรณี ประจันบาน (2552, ออนไลน์) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviations) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยและเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยค่าความสำคัญ กำหนดเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, น. 74)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรค/ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรค/ระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรค/ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรค/ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรค/ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหา และอุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ระดับสภาพปัญหา และอุปสรรค ในการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหาและอุปสรรค
1. การจัดทำค่าของบลงทุน	3.60	0.78	มาก
2. การจัดทำงบบูรณาการ	3.75	0.87	มาก
3. การจัดทำบัญชีศาสตร์	3.65	0.85	มาก
รวมเฉลี่ย	3.67	0.83	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัญหา และอุปสรรค ในการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดทำงบบูรณาการ ($\bar{X}=3.75$, S.D.=0.87) การจัดทำบัญชีศาสตร์ ($\bar{X}=3.65$, S.D.=0.85) การจัดทำค่าของบลงทุน ($\bar{X}=3.60$, S.D.=0.78)

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ในการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ภาพรวม

ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการวางแผน	3.32	0.99	ปานกลาง
2. ด้านการการจัดองค์การ	3.55	1.03	มาก
3. ด้านแรงจูงใจ	3.56	0.99	มาก
4. ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์	3.45	0.88	มาก
5. ด้านการควบคุม	3.58	0.84	มาก
รวมเฉลี่ย	3.49	0.95	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ในการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.49$, S.D.=0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการควบคุม ($\bar{X}=3.58$, S.D.=0.84)

วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2564)

ด้านแรงจูงใจ ($\bar{X}=3.56$, S.D.=0.99) ด้านการการจัดองค์การ ($\bar{X}=3.55$, S.D.=1.03) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.88) ส่วนด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.32$, S.D.=0.99)

2. ผลการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานด้านการจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มีดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน พบว่า 1) ควรมีการชี้แจง ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ครอบคลุมบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อการมีส่วนร่วม 2) ควรมีการประชุม หรืออบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดทำคำขอและผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อให้เข้าใจถึงแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ทั้งของชาติและของมหาวิทยาลัย 2) ควรมีการวางแผนกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน และ 3) ควรให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นทาง

2.2 ด้านการจัดองค์การ พบว่า ควรจัดโครงสร้างองค์กรให้มีความ SMART ทั้งบุคลากร และวิธีปฏิบัติงาน และสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ

2.3 ด้านแรงจูงใจ พบว่า ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขององค์กรร่วมกัน และควรมีการส่งเสริมให้กำลังใจทั้งด้านการพิจารณาเลื่อนขั้นหรือค่าตอบแทนเป็นรายครั้ง

2.4 ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ พบว่า ควรมีการกระตุ้น เร้าใจ ให้โอกาส ในการทำงานตามความรู้ ความสามารถ และเปิดโอกาสให้ ทุกคนมีส่วนร่วม และระบุชัดเจนว่าให้บุคลากรคนไหนทำหน้าที่อะไร ดำเนินการด้านใด

2.5 ด้านการควบคุม พบว่า ควรมีการเรียกประชุมผู้จัดทำคำขอและผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของแผนงาน

ดังนั้น จึงสามารถกำหนดแนวทางพัฒนางานจัดทำคำขอของงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. ควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดทำคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เผยแพร่ให้คณะหน่วยงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจระเบียบวิธีปฏิบัติที่ตรงกัน

2. หน่วยงานควรมีการทบทวนแผนการใช้จ่ายงบประมาณและผลการใช้จ่ายงบประมาณทุกเดือน และมีการดำเนินการตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

3. ควรมีการอบรมการจัดทำคำขอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อให้มีความรู้เข้าใจที่ตรงกัน

4. หน่วยงานควรมีการเตรียมความพร้อมในหมวดของงบลงทุน ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง ควรมีการจัดทำคุณลักษณะรายการ ได้แก่ แบบปริมาณงานแต่ละประเภท (ปร.4) แบบสรุปราคาค่าก่อสร้าง (ปร.5) และแบบสรุปราคาค่าก่อสร้าง กรณีมีการก่อสร้างหลายงานหรือใช้เปรียบเทียบราคา (ปร.6) และเรียงลำดับความสำคัญของรายการ

5. หน่วยงานควรวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ภาพรวมในแต่ละไตรมาส

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรค ในการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังนี้

- 1) ด้านการจัดทำค่าของบลงทุน อยู่ในระดับมากทุกข้อ คือการพิจารณาเสนอขอตั้งงบประมาณที่จำเป็นต้องมีรายการครุภัณฑ์ที่เป็นรายการนอกมาตรฐานของทางราชการสำรวจราคาครุภัณฑ์ตามท้องตลาดไม่น้อยกว่า 3 ร้านค้า
- 2) ด้านการจัดทำงบบูรณาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ การกำหนดตัวชี้วัดแนวทางให้มีความชัดเจน ถูกต้องส่งผลเชื่อมโยงกับเป้าหมายแผนงานบูรณาการได้ และสัมพันธ์กับแนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการ ในมิติเชิงปริมาณ มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมสามารถวัดได้สอดคล้องกับ
- 3) ด้านการจัดทำค่าของบอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือการดำเนินโครงการเป็นลักษณะโครงการวิจัยหรือการบริการวิชาการสอดคล้องกับ โดยนันทนา ศรีชัยมูล (2559, น. 14) ได้กล่าวว่า งบประมาณเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญและจำเป็นในการบริหารและดำเนินงานขององค์กร ไม่ว่าจะเป็องค์กรภาครัฐและเอกชน จะต้องมีการบริหารจัดการงบประมาณ เพื่อสามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า รวมทั้งการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเงินที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อให้องค์กรดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่ในการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลาง ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ในการวางแผนงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน 2) ด้านการจัดองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ ผู้บังคับบัญชาภายในหน่วยงานมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ปฏิบัติงานตามกระบวนการและขั้นตอนเกี่ยวกับงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดินให้กับบุคลากรตามลำดับสายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน 3) ด้านแรงจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ ผู้บังคับบัญชาภายในหน่วยงานมีการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสม 4) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมีการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน และนำไปปรับปรุงงานด้านบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 5) ด้านการควบคุม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดินที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัฒน์ นาครัตน์ (2561, น. ข) ที่พบว่า ปัญหาในส่วนของสำนักงบประมาณในเรื่องการปฏิบัติงานกองจัดทำงบประมาณเขตพื้นที่ 1-18 คือ ระยะเวลาการจัดทำงบประมาณ และการปฏิบัติงานของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอก ในเรื่องการจัดทำแผนงานโครงการยังเป็นการดำเนินงานตามภารกิจปกติในลักษณะต่างคนต่างทำ เกิดความซ้ำซ้อน ขาดการเชื่อมโยงกันในลักษณะตามห่วงโซ่คุณค่า มีการโอนเปลี่ยนแปลงรายการไปดำเนินโครงการที่ไม่ปรากฏในแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจและยังไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการ ประกอบกับมีข้อจำกัดด้านระยะเวลา และความชัดเจนในขั้นตอนการปฏิบัติ ปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และ Gulick and Urwick (1973, p. 17) ได้กล่าวถึงการวางแผน (Planning) ว่าคือการกำหนดโครงการและแผนงานต่าง ๆ ไว้

ล่วงหน้าว่าจะทำอะไรบ้าง และทำอะไรให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งวิชาญ ปัสพงษ์ (2551, ออนไลน์) ได้กล่าวว่างบประมาณเป็นแผนการดำเนินงานในการจัดหาเงินมาใช้ในกิจการ การจัดทำงบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในทางการบริหารและเป็นที่ยอมรับสำหรับการช่วยตัดสินใจของผู้บริหารได้

แนวทางการแก้ไขด้วยการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ทบทวนแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำเดือน จัดอบรมให้มีความรู้และความเข้าใจที่ตรงกัน จัดทำคุณลักษณะรายการ แบบแปลน ด้วยการเรียงลำดับตามความสำคัญ และดำเนินการตามแผนตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพเบิกจ่ายงบประมาณของมหาวิทยาลัยทั้งภาพรวมและรายไตรมาส ซึ่งสอดคล้องกับ นันทินันท์ นวลมณี (2560, น. 10-11) ที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับเปลี่ยนแนวทางและวิธีการตลอดจนการทำความเข้าใจต่อการจัดงบประมาณให้มากขึ้นโดยส่วนราชการควรมีการดำเนินการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกระทรวง กรม ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ขั้นตอนการวางแผนจัดทำงบประมาณส่วนราชการจำเป็นต้องลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์ให้เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ แยกภารกิจที่เป็นยุทธศาสตร์ออกจากภารกิจประจำของส่วนราชการ บุคลากรของส่วนราชการและหน่วยงานขอรับการจัดสรรงบประมาณต้องให้ความสำคัญและร่วมมือดำเนินการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสำหรับจัดทำค่าของงบประมาณ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดทำบูรณาการอยู่ในระดับสูงเป็นอันดับหนึ่ง ดังนั้น ควรจัดให้มีการอบรมและให้ความรู้ในเรื่องการกำหนดตัวชี้วัดแนวทางให้มีความชัดเจน ถูกต้องส่งผลเชื่อมโยงให้กับเป้าหมายแผนงานบูรณาการได้ และสัมพันธ์กับแนวทางการดำเนินงานของแผนงานบูรณาการในมิติเชิงปริมาณ มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมสามารถวัดได้

2. ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น หน่วยงานควรมีการให้ความรู้ในเรื่องการวางแผนการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดินทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดินได้เกิดความ เข้าใจในแผนการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน รวมถึงมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน รวมทั้งหน่วยงานควรมีนโยบายในการสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับได้มีโอกาส หรือมีส่วนร่วมในการทำแผนการจัดทำค่าของงบประมาณประจำปี ภายในองค์กรของตัวเองอย่างชัดเจน

3. ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน ดังนั้น กองนโยบายและแผนซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านงบประมาณของมหาวิทยาลัย จึงควรจัดทำคู่มือประกอบการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดิน เพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยได้รับทราบเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการจัดทำค่าของงบประมาณแผ่นดินต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

ควรมีการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยเลือกตัวแปรที่สามารถเปรียบเทียบ ความแตกต่างอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิด ประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาและบริหารงบประมาณของผู้บริหารมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นันทนา ศรีชัยมูล. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- นันทนิตน์ นวลมณี. (2560). *การเปลี่ยนแปลงของระบบงบประมาณ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร.
- ปรณ ประจัญบาน. (2552). *วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานจากเครื่องมือวิจัย*. สืบค้นจาก https://drive.google.com/file/d/1h12HElcO7L34AJqzytN_5ppExr5RLX/view
- ราชกิจจานุเบกษา. (2563). *พระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ : สำนักงบประมาณ.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2547). *ระเบียบวิธีวิจัย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วิชาญ ปัสพงษ์. (2551). *งบประมาณ*. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.l3nr.org/posts/155175>.
- วินัย แก้วน้อย. (2560). *ระบบงบประมาณ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <http://sites.google.com/site/winaik103/263-611/rabb-ngb-praman>
- สำนักงบประมาณ. (2548). *ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2548*. กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณ.
- สำนักงบประมาณ. (2562). *ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: สำนักงบประมาณ.
- สุพัฒน์ นาครัตน์. (2561). *แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการเชิงพื้นที่*. การศึกษา หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 60, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- David, F. R. (2011). *Strategic Management*. 13th ed. Pearson Education.
- Gulick, L. & Urwick, J. (1973). *Papers on the science of administration*. New York: Institute of Public Administration.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1-55